LUBUSKI
URZĄD WOJEWÓDZKI

BZKV-6310.4.63.2026 Gorzów Wlkp., 3 sierpnia 2026 r.

Wojewódzkie rekomendacje dotyczące zasad transportu pacjentów dorosłych z zaburzeniami psychicznymi przez zespoły ratownictwa medycznego do szpitali, w oparciu o rekomendacje krajowe

Zasadniczym czynnikiem decydującym o wyborze szpitala, do którego ma być transportowany pacjent z zaburzeniami psychicznymi jest ocena:

- stanu somatycznego,
- stanu psychicznego,
- przyczyny stanu nagłego zagrożenia zdrowotnego,
- obecności objawów sugerujących podłoże organiczne.

1. Pacjent w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego wywołanym **wyłącznie zaburzeniami psychicznymi**

Gdy **podstawowym** problemem zdrowotnym wymagającym leczenia w warunkach szpitalnych są **zaburzenia psychiczne**, a:

- stan somatyczny jest stabilny,
- brak podejrzeń o tło organiczne,
- objawy wskazują przede wszystkim na zaburzenia psychiczne,
- brak jest potrzeby przeprowadzenia pilnych badań laboratoryjnych lub obrazowych

pacjenta należy transportować **do najbliższego szpitala z oddziałem psychiatrii, niezależnie od miejsca zamieszkania czy granic województwa.**

!!! Każdy wyjazd poza teren województwa lubuskiego musi zostać zgłoszony do Wojewódzkiego Koordynatora Ratownictwa Medycznego !!!

2. Pacjent w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego **z towarzyszącymi zaburzeniami psychicznymi**

Gdy **podstawowym** problemem zdrowotnym wymagającym leczenia w warunkach szpitalnych jest **problem somatyczny** m.in.:

- zaburzenia metaboliczne,
- choroby neurologiczne,
- zatrucia lub działania substancji psychoaktywnych,
- zaburzenia hormonalne,
- infekcje wpływające na stan psychiczny;

lub gdy występuje konieczność **szybkiej i pogłębionej diagnostyki** tj. wykonanie:

- badań laboratoryjnych,
- badań toksykologicznych,
- EKG,
- diagnostyki obrazowej (RTG, USG, TK, MRI),
- konsultacji specjalistycznych (neurologicznej, toksykologicznej, chirurgicznej itp.);

lub gdy występuje **potrzeba stabilizacji stanu ogólnego**, w szczególności:

- po próbie samobójczej,
- po samouszkodzeniu,
- po zatruciu,
- przy zaburzeniach świadomości,
- przy objawach somatycznych budzących niepokój

pacjenta należy transportować do **najbliższego szpitalnego oddziału ratunkowego lub do szpitalnego oddziału ratunkowego/izby przyjęć szpitala z właściwym oddziałem .** Dopiero po stabilizacji stanu pacjenta, należy rozważyć jego przekazanie **do oddziału psychiatrycznego.**

Rolą szpitalnego oddziału ratunkowego/ izby przyjęć jest:

- natychmiastowa ocena i zabezpieczenie stanu ogólnego,
- przeprowadzenie diagnostyki różnicowej,
- wydanie decyzji o dalszym postępowaniu, w tym o przekazaniu pacjenta do oddziału psychiatrycznego.

3. Pacjent po samouszkodzeniu lub próbie samobójczej

Pacjent, który po samouszkodzeniu lub próbie samobójczej doznał urazu bądź zatrucia, musi najpierw trafić **do miejsca zapewniającego stabilizację jego stanu somatycznego**, tj. do:

- najbliższego szpitalnego oddziału ratunkowego lub do
- szpitalnego oddziału ratunkowego/izby przyjęć szpitala z właściwym oddziałem (chirurgia, ortopedia i traumatologia narządu ruchu, toksykologia itp.)
- a dopiero po stabilizacji jego stanu, powinien zostać przekazany **do oddziału psychiatrycznego.**

a) Pacjent, który po przyjeździe zespołu ratownictwa medycznego (ZRM) zaprzecza myślom samobójczym

Wcześniejsza wiarygodna informacja o zamiarze samobójczym nakazuje podejrzewać wysokie ryzyko wystąpienia zachowań samobójczych, niezależnie od późniejszego zaprzeczenia. **Kryzys samobójczy należy traktować jako stan bezpośredniego zagrożenia zdrowia i życia.** Należy mieć na uwadze, iż zaprzeczanie po przyjeździe ZRM jest częste (lęk, wstyd, chwilowa ulga) i nie wyklucza ryzyka samobójstwa. Natomiast intoksykacja nasila impulsywność i obniża kontrolę, podwyższając ryzyko działań autodestrukcyjnych. Pacjenta takiego należy przewieźć do właściwego szpitala, chyba że spełnione są **łącznie** następujące warunki:

- brak aktualnych myśli/planu/zamiaru/środków;
- obecność silnych czynników ochronnych i natychmiastowa opieka osoby dorosłej/rodziny;
- możliwość natychmiastowej konsultacji psychiatrycznej/psychologicznej w warunkach ambulatoryjnych;
- brak intoksykacji i ciężkich objawów psychicznych;
- decyzja potwierdzona telekonsultacją z lekarzem (preferencyjnie z psychiatrą).

Każdorazowo w dokumentacji medycznej ZRM powinien być opisany wywiad medyczny, wynik oceny ryzyka, rozmów ze świadkami/rodziną, decyzja kierownika ZRM i uzasadnienie.

W sytuacji gdy pacjent jest **pod wpływem alkoholu** lub innych **substancji psychoaktywnych**, to stan odurzenia zwiększa ryzyko zachowań niepożądanych i uniemożliwia rzetelną ocenę psychiatryczną. W praktyce obowiązkowy jest transport do podmiotu leczniczego (szpitalnego oddziału ratunkowego/izby przyjęć szpitala z właściwym oddziałem).
Pacjent, u którego stan nagłego zagrożenia zdrowotnego nie jest wywołany przyczyną somatyczną, lecz wynika z jego stanu psychicznego, powinien zostać przetransportowany bezpośrednio do szpitala z oddziałem psychiatrycznym.

b) Pacjent, który odmawia transportu do szpitala

Podpisanie przez pacjenta lub opiekuna odmowy transportu do szpitala nie zwalnia ZRM z obowiązku oceny ryzyka ani zapewnienia bezpieczeństwa. W razie istotnego zagrożenia należy zapewnić transport i przyjęcie bez zgody, zgodnie z przepisami prawa (art. 21 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego). Odmowa pacjenta lub opiekuna nie może ograniczać działań ratujących życie (art. 30 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty).

Zał.1 Oddziały psychiatryczne (ogólne)

zał.1 Odziały psychiatryczne (ogólne)

Telefon	Nazwa podmiotu	Nazwa jednostki	Adres	
województwo lubuskie				
48 957 428 707	SAMODZIELNY PUBLICZNY SZPITAL DLA NERWOWO I PSYCHICZNIE CHORYCH W MIĘDZYRZECZU	Oddział psychiatryczny (ogólny)	66-300 Międzyrzecz	ul. Poznańska 109
+48 957331600	WIELOSPECJALISTYCZNY SZPITAL WOJEWÓDZKI W GORZOWIE WLKP. SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ	Oddział psychiatryczny (ogólny)	66-400 Gorzów Wielkopolski	ul. Franciszka Walczaka 42
+48 685066000	WOJEWÓDZKI SZPITAL SPECJALISTYCZNY DLA NERWOWO I PSYCHICZNIE CHORYCH SAMODZIELNY PUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ W CIBORZU	Oddział psychiatryczny (ogólny)	66-213 Cibórz	5
+48 684707810	105 Kresowy Szpital Wojskowy z Przychodnią Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Żarach	Oddział psychiatryczny (ogólny)	68-200 Żary	ul. Domańskiego 2
województwo dolnośląskie				
75 7380300, 571 306 317	WOJEWÓDZKI SZPITAL DLA NERWOWO I PSYCHICZNIE CHORYCH W BOLESŁAWCU	Oddział psychiatryczny (ogólny)	59-700 Bolesławiec	al. Aleja Tysiąclecia 30
województwo wielkopolskie				
48 655 115 237	WIELKOPOLSKIE CENTRUM NEUROPSYCHIATRYCZNE IM. OSKARA BIELAWSKIEGO W KOŚCIANIE	Oddział psychiatryczny (ogólny)	64-000 Kościan	pl.Plac Ignacego Paderewskiego 1A